

ОЦІНКА ЕКОНОМІЧНОЇ ДОСТУПНОСТІ ІНГІБІТОРІВ ПРОТОННОЇ ПОМПИ В УКРАЇНІ

Л.В. Яковлєва, О.О. Герасимова, А.А. Красюк

Кафедра фармакоекономіки

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

ph-econom@nuph.edu.ua

Вступ. Кислотозалежні захворювання верхніх відділів шлунково–кишкового тракту належать до поширених хвороб у всьому світі. Багато досліджень вказують і на високий рівень інфікованості населення *Helicobacter pylori*, яку вважають одним з провідних факторів ризику розвитку цих захворювань. Обов'язковим компонентом антихелікобактерної терапії кислотозалежних захворювань є антисекреторні препарати. Серед них лікарі віддають перевагу найновітнішим препаратам – інгібіторам протонної помпи (ІПП).

Мета даної роботи – оцінка економічної доступності ІПП для населення України та її динаміки у 2011-2015 роках.

Методи досліджень. Для аналізу економічної доступності ІПП (омепразолу, лансопразолу, пантопразолу, рабепразолу, езомепразолу) розраховували показник адекватності платоспроможності (Ca.s.), що дозволяє визначити процент середньої заробітної плати, який необхідно витратити на придбання певного лікарського засобу (ЛЗ) на визначений курс лікування. При розрахунках враховували вартість ІПП на максимальний курс антихелікобактерної терапії кислотозалежних захворювань – 14 днів. Рівень доступності досліджуваних ЛЗ визначали за наступними критеріями: Ca.s. < 5 % – високодоступні ЛЗ, 5 % < Ca.s. < 15 % – середньодоступні, Ca.s. > 15 % – малодоступні. Асортимент ІПП на українському фармацевтичному ринку у досліджуваний період визначали за допомогою системи дослідження ринку ЛЗ «Фармстандарт» компанії «Моріон» (за станом на серпень 2011, 2012, 2013, 2014, 2015 рр.). В ході дослідження були використані офіційні дані Міністерства фінансів України щодо величини середньої заробітної плати в країні у 2011-2015 роках.

Результати досліджень. Серед ІПП найбільшою доступністю у досліджуваний період характеризувались препарати омепразолу та лансопризолу. Серед інших представників даної групи була значна кількість середньодоступних препаратів. Малодоступні препарати зустрічались тільки серед препаратів рабепразолу та пантопризолу. Найменш вузький діапазон показників Ca.s. у 2011-2015 роках встановлений для омепразолу, найбільш широкий – для рабепразолу. Це пов'язано з відповідністю форми випуску препаратів, тривалості курсу антихелікобактерної терапії, а також з діапазоном ціни їх упаковки. Аналіз інтервалу показників Ca.s. для всієї групи ІПП показав, що застосування протягом 2-х тижнів представника даної групи у складі схем антихелікобактерної терапії коштувало пацієнту: 2011 рік – від 0,36 % до 35,12 % середньої заробітної плати; 2012 рік – від 0,30 % до 28,05 %; 2013 рік – від 0,25 % до 24,63 %; 2014 рік – від 0,41 % до 36,00 %; 2015 рік – від 0,42 % до 36,26 %. В усі роки найменш доступним ІПП був один і той же ЛЗ – представник рабепразолу Париет® («Janssen-Cilag», табл. 10 мг №14), а найбільш доступними – різні торгові найменування омепразолу (2011 та 2013 роки – Омепразол 20 («MaxPharma Limited», капс. 20 мг №30); 2012 та 2015 роки – Омепразол («Борисівський ЗМП», капс. 20 мг №30); 2014 рік – Омепразол («Астрафарм», капс. 20 мг №10).

З роками доступність лансопризолу, пантопризолу, рабепразолу для населення України зменшувалась, омепразолу – практично не змінювалась. У езомепразолу кількість високодоступних ЛЗ у 2012 році зросла у 2 рази у порівнянні 2011 роком і залишалась майже на одному рівні у 2012-2015 роках. Значна кількість малодоступних ІПП з'явилась у 2014-2015 роках через складну економічну ситуацію в країні у той період.

Висновки. Серед ІПП у 2011-2015 роках були ЛЗ з високою, середньою та низькою доступністю для українських пацієнтів. З роками доступність більшості ІПП для населення України зменшувалась, що є наслідком перевищення рівня зростання цін на ЛЗ до рівня заробітної плати у досліджувані роки.